

KIADÓ HIVATAL:

BELICZEY-UT 4 SZÁM
hová az előzetes pénzek
hirdetéseik és minden a
kiadóhivatali érdeklődők
lelemények küldendők.

NYILVÁNTARTÁSI HATÓSÁG
közlésdíja 50 fillér

HIRDETÉSEK
jutanyos áron vétetnek fel

SZARVASI LAPOK

TARSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP
MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.
SZARVAS VÁROS HIVATALOS LAPJA.

ELŐFIZETÉSI ÁR

Egész évre . . . 10 korona
Félévre . . . 5 korona
Negyedévre . . . 2 k. 50 f.

SZERKESZTŐSÉG

Beliczey-ut. 4. szám. hova
a lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

KÉZIRATOK

nem adatnak vissza

Hivatalos közlemények.

10736/1902.

Hirdetmény.

A 481 bgy. 17995/1902. ikt. számu határozat értelmében közhírré teletik, miszerint a II-ik alkerületben megüresedett törvényhatósági bizottsági tag választása f. év november hó 10-ik napján a Rohoska félc iskolában fog megtartatni.

Ezen választásnál a 474 házszámú 1977 házs. -ig terjedőleg azon egyének birnak szavazati joggal, kik az 1902. évi országgyűlési képviselőválasztók névjegyzékébe felvételtek.

Szarvason, 1902. október 30-án.
Az előjárók nevében.

S a l a c z, G r i m m,
elsőjegyző. bíró.

10026./ I. 1902.

Hirdetmény.

Alólirott előjáróság közhírré teszi, miszerint a község területén lévő községi közdű'ő utak törzskönyveinek közigazgatási hitelesítése 1902. évi november hó 3-ik napjának délelőtti 8 és fél órákor fog a helyszínen megtartatni.

Szarvason, 1902. október 31-én
Az előjárók nevében:

SALACZ JÓZSEF, GRIMM MÓR,
első jegyző. bíró.

Társadalmi politika.

II.

Kis részvényekkel működő nemzeti részvénytársaságok útján könnyűszerrel megcsinálhat a magyar tár-

sadalom mindent, amire az országnak szüksége van és amit a kormány egymagában évek hosszú során sem tudna létrehozni. Létesíthetjük a kiviteli cikkeknek olcsó szállítására szükséges vizitákat, teremthetünk teljesen hazafias irányban működő hajózási vállalatokat, berendezhetünk minden gyárat, mely nagy kelendőségnek és bő togyasztásnak örvendő cikkek gyártásával foglalkozik. Utóbbiaknak magunk biztosíthatjuk a fogyasztó közönséget, magunk adhatjuk meg az ország területére terjedő kiváltságot, mert magunk huzzuk a hasznot belőle.

Ilyen vállalatokkal hazánkban a külföld nem versenyzhet, ezeket ringek tönkre nem tehetik, mert a nemzet akaratával szemben tehetetlenek. Ellenben előmozdíják a nemzet vagyonosodását, mert minden magyar állampolgár résztvehet bennük, még a szegényebb is. Részt vehet a vállalatoknak minden alkalmazottja és így fizetésén kívül részvényeinek osztalékát is élvezheti, melynek megszerzéséhez munkájával hozzájárult. Baj a részvényeseket nem érheti, mert senkinek sem kell egy vállalatban sok részvényt érdekelve lennie; részt vehet sok vállalatban és így biztosíthatja magát az ellen, hogy egy vállalat pangása esetén nagyobb veszteséget ne szenvedjen. Az pedig, hogy minden nemzeti vállalat veszteséggel járjon: el sem képzelhető. Ezeket a vállalatokat sem vám — és kereskedelmi szövetség sem kereskedelmi szerződés nem károsítja, ha még olyan rosszul volnának is megkötve. Védvámot állított föl bennük a nemzet, melyet senki ki nem küszöbölhet, ha a nemzet nem akarja. Mert nemzeti akarat a legszilárdabb védvám. Azt nem lehet ledönteni.

A kis részvények rendszere nem károsítja meg a nagy tőkét, illetve annak tulajdonosait, mert ezek is

vehetnek tetszés szerinti részvényt és a mellett lehetővé teszik a kis embernek is, hogy részvényeket vegyen és egy kis vagyont gyűjtson magának.

Beleillik e rendszer még a pártkeretekbe is. Szabadelvé, mert nem zár ki senkit; részt vehet a megalakításában mindenki. Alkalmas arra, hogy a nemzet közgazdasági függetlenségét megerősítse és így a függetlenség teljes megszerzését elősegítse; e mellett elsősorban a nép jólétének előmozdítását, a népnek munkaadással való keresetnyújtást tűzi ki céljául. Alkalmas tehát ez a rendszer arra, hogy a magyar társadalom legszélesebb rétegeinek — meggyőződésének feladása nélkül — az együttműködést lehetővé tegye.

Az eszme megvalósításához azonban szükséges, hogy olyan férfiak álljanak a nemzeti vállalatok élére, akikben mindenki megbizhatik. Nem szabad visszaéléseknek történni a köz vagyonnal. Nem szabad, hogy egyesek a rendszert önös célokra kihatározzák és a nép sorsával mitsem törődve, csak a saját vagyonul növelését tartás szem előtt.

Jó vezérekre, becsületes vezérekre van csak szükség ebben a nem véres, de nehéz gazdasági harcban.

Főuraink és egyéb kiváló embereink régebben dicsőséget helyeztek abba, hogy a nemzetet csatába és a csatában győzelemre vezessék, mikor a világot bámulatba ejtő harcaikat vívtuk. Most nem kell véres csatákat vívni, a mivélődés a közgazdasági kérdéseknek csatákban való elintézését mindinkább háttérbe szorítja. De harcot állandóan kell vívni, a létezőt való küzdelem nem enged nyugalmat egy nemzetnek sem. Vagy halacunk, vagy elpusztulunk. Megállás nincsen.

Más vezérekre van hát most szükségünk. Nem stratégiák kellene, ha-

nem föltétlenül becsületes, tisztakező férfiak és okos tejek. Van ilyen hazánkban, hála Istennek, elég. Az Andrássy Apponyi, Batthyány, Cziraky, Eszterházy, Hadik, Majlath Szapáry és Széchenyi családokból anvian állhatnak a társadalmi mozgalom élére, hogy egyiknek sem kell tulságosan sok munkát magára vállalnia. Vezéremberek közt is van nem főúri származású férfiú elég, kiből a nép megbizhat. Álljanak ezek is a nemzet élére és vállaljanak vezető szerepet ezen a téren is.

A kormánynak is hálás földadat jut. A részvények befizetését a postatakarékpénztár útján lehetővé teheti, ellenőrzést gyakorolhat, a visszaéléseknek gátat vehet, befolyást gyakorolhat egyes gyárak létesítése helyének megválasztásában, stb.

A nemzetiségi kérdést is — nemzetünk szerint — csak társadalmi politika útján lehet kielégítő módon megoldani. Közgazdasági eszközökkel kell a nemzetiségeket meghódítani. Most szídjuk őket, ahol csak tehetjük. A szidással az erőszak alkalmazásának ajánlásával nem megyünk semmire. Bármennyire szídjuk nemzetiségeinket, azok barátságosabb indulattal irányunkban azért nem mutatnak. Ha egy-egy izgatott a törvény keze sújt, bőrtörne vetik vagy kiutasítják: ujongunk. Ez nem helyes mód. Sajnos, hogy ilyen eszközöket is kell alkalmazni, de nem kívánatos az alkalmazásuk. Minden ilyen módon sújtott izgatóból martir lesz. Ha kimegy fajrokonai hazájába, ott tart karokkal fogadják és együttes erővel gyaláznak bennünket tovább Célt tehát ezzel nem érünk; ezzel a rendszerrel ezek szerint fel kell hagyni.

A magyar társadalom eljárása nemzetiségeinkkel szembe eszünkbe jutatja az adómat arról az apáról, aki fiáról egy ismerősnek így pa-

TÁRZA.

Anya lénya.

Óreg ember vagyok. Én már leszámoltam az életem — így kezdé beszédét az agg Lénya ott ült ágya mellett s figye lemmel kísérte minden mozdulatát.

— Kivántad és én elmondom ugy, a mint történt. Megvallom az igazat. Nem teszek hozzá semmit el sem veszek belőle. . . miért is tenném. . .

Végig simitá homlokát kezével, satán kis gondolkodás után folytatta:

— Szegény emberek voltunk, földhöz ragadt szegények. Két kezünkkel kerestük meg a mindennapi kenyeret s bizony nagyon sokszor megszózták azt verejték cseppjeink. . . De mi ezért nem sűgölődtünk Isten ellen.

Szerettük egymást, vagy legalább azt hittük, boldogok voltunk, a mint szegény emberek boldogok lehetnek.

Anyád szép volt, nagyon szép fiatal korában s nekem ő volt egyedüli vigasztalom. . .

Most egyszerre elkomorult az agg és zokogni kezdett; szeméből könnyek gürdültek alá.

— Egyszer künn voltam a mezőn, anyád otthon maradt.

Fáradtan, kimerülten tértem haza napnyutakor s ekör . . . ekör . . .

A zokogás erőt vett rajta s elfojtá szavait. Kis idő múlva magához tért és folytatta

— A kis szobát üresen találtam. Minden ajtó tárva nyitva volt. Feleségem nem volt otthon. Később tudtam meg, hogy hova ment. Későn volt minden. Elcsabitotta őt a pénz, a csongó aranyak. Itt hagyta szegény lakását, alacsony sorsából telemelkedett magasabbra . . . magasra, hogy annál nagyobb legyen — a bukása. Elutazott külföldre a földes urral.

A szegény embert elragadta az indulat, görcsösen szorította az ökleit. A lény figyelemmel kísérte minden tettét s nem mert szólni . . . kitudja miért? . . . Az agg ismét viszatért nyugodt állapotába. Halkan nyugodtan kezdé ismét:

— Aztán egyedül maradtam, teljesen egyedül. Akkor lett csak igazán keserű az a kenyér, a melyre izzadságom cseppjei hullottak. Szomorú lett ez az élet, komorak, sőt tétek napjaim. Jöttek percek, mikor zokogásban törtem ki s kinomban a hajamat téptem, míg máskor reményem is elveszett. . . Azt hittem, legjobb nekem a föld alatt. Ott nem lesznek emlékeim, nem kell küzdenem s a bánat sem kísér el oda senkit. Ekkor voltam igazán szegény . . .

— Még egyszer láttam őt. — Ott ül-

tem künn a ház előtt a padon. Este volt A nap lement és én pihegni tértem. Egyszer csak meg zörrent a ház mellett a bokor. Hirtelen arra néztem. Egy koldusasszonyt láttam közeledni. Teste rongyokba volt burkolva, tagjai oly véznák, soványak voltak; arca halvány, beesett, harján egy csecsemőt tartott s szorongatta kiaszott kebléhez. . . . En feléje közeledtem, aztán . . . a keblére borultam. Mit is tehettem volna? Hisz olyan gyenge volt. Bocsanatot kért, megbocsajottam neki! . . . Eppen jókor, mert nem sokára meghalt. — Tiszteld emléket. Anyád volt. Ez volt szomorú története. Ezzel tartoztam neked.

Mintegy megvigasztalódva nézett leányra az öreg; köhögni kezdett, a sok beszéd egészen elgyöngítette. Majd hirtelen a leányra pillantott.

— Miért sírsz?
— Nagyon fáj atyám!
— Ne sírj. Anyád volt; elcsabitotta a pénz. |

— Atyám!
Az agg megragadta a leány kezét. Szembe nézett. Tudod-e, mitől kell tartózkodnod? Anyádnak (anyádnak sorsát) el ne feledd soha.

— Nem atyám . . .
— A gazdag urfiaktól távol tartsd magad! Ők pénzt adnak csak neked, de tőled elrabolják azt a kincset, mit pénzéért vissza-

váltanod nem lehet, elrabolják a becsületedet. Az agg gyengülmi kezdett, feje egészen lehanyatlott párnaira.

— Egy újut lattam sétálni erre, mindennap erre jó. Gazdag ember fia, ne higgy neki.

— Atyám! zokogásban tört ki a leány . . .

— Igen, csak nevezd atyádnak! En neveltelek föl, én tartottalak karjaim között kis korodban. Nevezd atyádnak!

Elhalgatott az agg, homlokán verejték cseppak gyöngyöztek; remegett. Erőlködve ejté ki szavait.

— A gazdagoknak ne higgy . . . inkább koldust szeress, mint gazdagot! Utáld a pénzt . . .

Még sokat akart mondani. Erőlködni látszott a szó elhalt ajkain, szeméi elhomályosultak.

A leány heves zokogásban tört ki: térdre borult az agg ágya mellett. Kezeit összetette a esdekelve nézett az aggra . . .

— Késő, atyám, ki tehet róla ha szeretem!?

Az agg pedig már nem hallotta szavait . . . lelke felszállt a mindenhatóhoz.

A leány pedig ott maradt és sirt, sirt, keservesen.

naszkodott: „Nem értem; ez a kölyök nem szeret, pedig minden nap meg verem“

Erőszakkal sohasem fogunk magyarosítani Ezt saját történetünkől megtanulhattuk volna már. Elég kegyetlenséget okoztak nekünk az erőszakos németesítési kísérletek. Minden kísérlet megtört a szivóságunkon. Mi jögon tarthatjuk a köztünk élő nemzetiségeket kevésbé szivóságoknak? Ha azonban Mária Teréziát, a nagy királynőt még több hozzá hasonlító követte volna, el se képzelhető: milyen kevésbé magyar volna ma ez a mi hazánk.

Magyarosítani csak társadalmi esz közökkel, a lakosság jólétének emelésével, beolvadás útján lehet sikeresen.

A nemzetiségeket békés uton kell újból meghódítani. Erős akarattal e téren kilehet vinni a sikert.

A horvátságot leginkább tengerpart felől közelíthetjük meg. Számos magyar megy télen-nyáron valamire a tengerpartra. Fogadják meg azok, akik ezt tehetik, hogy néhány évig nem mennek külföldre, hanem kizárólag a magyar tengerpartra. Nem mennek Abbaziába a Rivierára, Osztenébe, külföldön pénz pazarolni, hanem hozzájárulnak saját tengerpartunk értékének emeléséhez és — meglássák, a hódítás terén meglepő lesz az eredmény.

Ujdonságok.

Halottak napja. Városunk lakossága az idén is szokott kegyeletlen ünnepelni meg a halottak napját. Az élő város lakosai tömegesen keresik fel a halottak városát. Megelevenült a sírok néma birodalma, világos ság nyult ki az örök sötétség gyászos színhelyén. Régi szép hagyomány ez egyidejű azon kegyelettel, a meilyvel elhunyt szeretteink emlékének áldozunk. A hidegen bíráló ész azt kérdezi ugyan: miért e hiú szillogás, ez érthetetlen fényezés az enyészet e rideg, sötét országában? Hagyjátok háborítatlanul álmódni a halottakat az ő végtelen igénytelenségükben, ők nem kívánják többé a ti mozgalmak tüntetéseiteket! Lehet, hogy az elvont értelem így ítél, de az emberi szív tiltakozik e kegyelettagadó kiritka ellen. Van abban valami lélekemelő, mikor az élő világ ünnepeli a porladozó emberiséget, mikor az önző halandó azokhoz fordulokonszennével, ragaszkodásával, akik többé nem viszonzhatják azt. A holtak iránti kegyelet

Silhouettek.

Mily bájos fény sugárzik szemedből, mily vidáman tekintsz az életbe — szép kis leányka! Mily boldog és mily kíváncsi a tekinteted! Szeretnéd fellebbenteni a jövőt eltakaró fátyolt, nemde? Vajjon mi rejlik alatta? Oh, bizonyára nem más, mint a nagy, határtalan; kimondhatatlan nagy boldogság!

Kívánságaid, vágyaid azt sugják neked te ifju, tiszta lelked összes bizalmával hitelt adsz ezen sejtelmes sugalomnak, nem ismered még a világot, melybe lépni készülsz, nem ismered még az embereket, kik az élet küzdelmeiben egymást üzik, egymás ellen ádáz küzdelmet folytatnak és téged ellenséges érzülettel fognak fogadni; arguszemekkel fognak őrizni; minden tekinteted, minden mozdulatodat lesni fogják.

Természetesen legelső lesznek kedves barátjaid, kik szeretetet és barátságot színléve gonoszokodásikkal és ármányakkal sűrű felhőt vonnak majd lelked tiszta légköre fölé.

Ez lesz, kedves gyermek, első csalódásod!

Sok fájdalmat fog neked okozni, sok könnyedet fogod miatta ontani: szivemből kívánuom: könnyullatásra több okod ne legyen.

legeszeményibb kifejezője az ember nemesebb lényének. A nagy társadalom, amelyet annyi elv, nézet, állás érdek darabol végtelen sok osztályra, egyesül a kegyeletben. A szeretet, a hála, az emlékezet lángja ég a szivükben és e szent tüznek kifejezője azon ténye, melyet az elhunytak hátrahagyottjai felgyújtának a sírokon.

Képviselői közgyűlés. Szarvas nagyközégség képviselőtestülete október hó 30-án igen látogatott gyűlést tartott. A gyűlés 25 pontból álló tárgysorozatot tárgyalt le. A gyűlés fontosabb határozatai a következők. A mű kender asztatót Bányász János vállalja fogja felépíteni. Palkovics Mihály ev. tanító kérvényét a képviselőtestület nem teljesítette. Palkovics Mihály ev. tanító ugyanis azt kérvényezte, hogy a kórházban végzett temetésekért bizonyos évi díjat, kapjon Nádasi József föllebeszést a törvényhatóságokhoz küldték föl. A közégi közegészségügyi bizottságá Grimm Mór Kovács János és Tepliczki János lett bevélasatva. Lichtenverther Antal helyébe virilis jogu képviselőül Janurik Mihály hivatott be. A puszták pusztai jellegének megszüntetését 20 szavazattal 10 ellenében mondta ki a képviselőtestület. A mezei közös dűllő utak érdekeltségének meg állapítását az összes hivatalnok személyzet fogja végezni, hogy végre valahára rendbe jöjjön. Ennél a pontnál egy kis vihar zúgott végig a tárgyaló termen, de csak hamar kiderült az ég — s a személyeskedés helyébe, a közügy lépett. Ezzel a gyűlés véget ért.

Presbyteri gyűlés. A szarvasi ág. lit. ev. egyház tanácsa f. hó 4-én tartott gyűlést.

Reformáció ünnepe. A helybeli főgymnasiumban a mult hó 31-én szünet volt amennyiben e napon az iskola dísztermében a reformáció emlékét ünnepelte a tanári kar és a prot. tanuló ifjúság. Az iskolai ünnepeket, mely énekkel vette kezdetét. Benka Gyula, főgymn. igazgató, nyitotta meg. Utána Enyedi Sándor VIII. o. t. olvasta föl „Bertalan éj“ című alkalmi vonatkozású dolgozatát. Majd Melis János, vallás tanár, fejtegette tartalmas beszédében e nap jelentőségét — Az ő beszédjét követte Ács Albert VIII. o. t. szavallata, ki Bery Gyula, Luther című költeményét adta elő. — A lelkes hangulatú ünnepély az „Erős vár ami Istennünk“ kezdetű egyházi ének elnevelésével ért véget.

Felfüggesztett esküdt. Viszok András közégi esküdtet állásától a járási főszolgabíró felfüggesztette. A felfüggesztésnek állítólagos oka az hogy a nevezett esküdt az országos gazdasági munkás és család segélyező pénztárról becs mérőleg nyilat

kozott volna. Ha ezt megtette megérdemli a felfüggesztést, de mi azt hisszük, hogy a feljelentés megint — mint sok más esetben — rosszakaraton fordul meg!

Házi tolvaj. Ungár Jónas helybeli kereskedő Wertheim szekrényének kulcsát elvesztette. A kulcsot az ott szolgálatban lévő 15 éves cselédleány találta meg, de arról a gazdájának — dacára annak, hogy az kereset — nem szolt semmit, hanem felhasználta a kedvező alkalmat a talált kulccsal fölnyitotta a szekrényt s onnan nagyobb összeget elemelt. Az áruló az új 100 koronás bankó volt. A tolvaj cseléd leányt a rendőrség letartóztatta s úgy látszik, hogy büntetés a leány édes anyja volt. Különböző ügyben a rendőrség folytatja a nyomozást.

Reformatio emlékünnepe. A szarvasi ág. hitv. ev. egyház iskolái f. hó 31-én ünnepelték a reformatio emlékünnepeit. Az összes iskolák növendékei az újtemplomban gyűltek össze. Megható volt, a midőn a gyermekesereg ajkairól fölhangzott a protestánsok vallásos, harszó riadója „Erős vár a mi Istenünk. Az ünnepi beszédet nt. Zvarinyi János ág. lelkész tartotta. A gyermekek felfogásához mért, szép beszéd teljesen lebilincselte a gyermekesereget.

Bizottsági gyűlés. Az ipariskola felügyelő bizottsága okt. hó 23-án gyűlést tartott Marsal János elnöklete alatt. Az igazgató jelentése szerint az ipariskolába összesen 193 tanuló iratkozott és pedig I. oszt. 66, II. 59, III. 39 csupán rajzra 29. A gyűlés több tanulót felmentésre ajánlott. Végül Petróczy Károly bizottsági tag indítványozta, hogy az ipariskola 3 osztálya mellé, egy „előkészítő“ osztály szerveztessék. A gyűlés magáévátta Petróczy indítványát, s megbízta Kutlik Endre ipariskolai igazgatót, hogy ebben az ügyben érintkezék a közégi előjárósággal, hogy minél előbb jöjjön létre az előkészítő osztály, a melyre égető szükség van, mert körülbelül 25—30 ipariskolai tanuló sem nem ír, sem nem olvas.

A kiülőzött tanító. Lapunk mult heti számában „a kiülőzött tanító“ czimű közlemény jelent meg, a melyben lapunk védelmére kél Filyó György tanítónak, a kit az örménykúti nép a szó legszorosabb értelmében kimart tanítói hivatalából. Ismervén az ügyet, szemben minden hírlapi vádaskodással védelmére kelünk az igazságtalanul meghurcolt tanítónak akkor és azzal, a midőn nyilvánosság elé hozzuk az örménykúti nép hagyományos tanítói „tisztelét.“ Filyó György tanítót személyesen nem is ismerjük, de védelmére kelünk, mert Filyó György már ötödik vagy hatodik tanító, a kit az örménykúti nép ugyyszólván ome iskolából kizavart. Hogy az örménykúti nép semmitől sem riadt vissza, hogy Filyó György tanítóját kiülőzze,

bizonyítja többek között az az eset is, hogy az igazgató lelkéast névtelen levélben, agyon veréssel fegyegették, ha a nokik nem totazó tanítót el nem csapja. A mikor ez sem használt, akkor előálltak azzal a „bizonyos“ képtelen váddal, a melynek minden szava hazugság, mert a feljelentő már is másképp beszélt a hogy meghallotta hogy cudar rágalmazásért törvény elé került. A nép dühe már alább szállt. A rágalmazást a fő cinkosok egyik a másikra akarják hártani, mert félnek a törvény büntető hatalmától.

Helyettesítés. Filyó György tanító lemondásával az örménykúti tanítói állás megüresedett. Az egyházi elnökség ezen új lát — ideiglenesen — Szrnka Anna IV éves tanító képezédszszel töltötte be. Az örménykúti állásért illetőleg oda való áthelyezését; H a n ó János furugyi tanító kérvényezte.

Elvi jelentőségű és nagy fontosságú határozatot hozott a közigazgatási bíróság a gazdáknak cselédjeikkel szemben, ezek betegsége alkalmával fennálló kötelezettségükre vonatkozólag. Egy konkrét esetben ugyanis kimondotta, hogy a gazda cselédje után minden esetben tartozik a kórházi költségeket 30 napon át fizetni. Fennáll tehát a gazdának ezen kötelezettsége még akkor is, ha cselédjét a korbába szállítást megelőzőleg már a lakásán gyógyíttatja és pedig tekintettel arra, hogy az otthonvaló gyógykezelés mennyi időt vett igénybe. Ez elvi jelentőségű határozatot a közigazgatási bíróság azzal indokolja, hogy az 1898. évi 21. t. cz. 5. §-a a gazdát a kórházi költség viselésére kötelezi. Nem tekinthető tehát a kötelezettség teljesítésnek a határozat szerint az a körülmény, hogy az illető cseléd már megelőzőleg rendes orvosi ápolásban részesült, de nem kórházi ápolásban. Ez a határozat is nagy mértékben ösztönzi a gazdákat arra, hogy cselédjeiket minél előbb beirattassák az Országos Gazdasági Munkás és Cselédsegélypénztárba, mert ez esetben akár saját lakásukon, akár a kórházban ápolatták cselédjeiket, a felmerült költségeket csak előlegezniük kell, mert a pénztár ha a cselédet nem a gazda hibájából érte a baleset, ezen költségeket mindenkor megtéríti. Saját magán segít tehát az a gazda, a ki cselédjeit a munkáspénztárnál biztosítja. Rohamosan növekszik azoknak a száma, a kik szívesen biztosítan maguk számára a munkáspénztár áldását. Nagy arányu mozgalom indult meg a vidéken azon czélból, hogy az Országos Gazdasági Munkás és Cselédsegélypénztárt alkalma legyen megismerni minden szegény embernek s hogy ily módon senkise maradjon tájékozatlanul ezen nemes emberbaráti intézményt illetőleg és senkise legyen megfosztva annak támogatásától tájékoztatatlansága miatt.

Naponként veszszük a hit: az ország minden részéből, hogy minden valamire való községsben értekezellet tartanak a munkáspénztár ismertetése czéljából. Ezen értekezellet népes volta és a lelkesedés, a melylyel mindenki, kinek ez módjában és tehetségében áll, a munkáspénztár működését elősegíteni igyeckszik, biztos reményt nyújt arra, hogy rövid idő alatt minden jóra való gazdasági munkás és földmivelő tagja lesz a munkáspénztárnak.

Halálozás. Thury János szarvasi születésű budapesti gyáros október 26-án, 69 éves korában meghalt. Thury János az ipar fejlesztése körül nagy érdemeket szerzett, s azért a király az arany nagyereméskeresztel tüntette ki. Thury halála a szarvason általános közbecsülésben álló Marsal családot is gyászba borította. A gyászborult család a következő gyászjelentést küldte be hozzánk: Alulírottak mélyen szomorodott szívvel tudatják ugy a maguk, valamint az összes rokonság nevében, hogy a szeretett férj, édesapa, nagypapa, sógor, illetve testvér és rokon Thury János úr gyáros, a kis és nagy arany érdemkereszt tulajdonosa. VI. ker. válatzmányi tag ez évi október hó 24-én éjjel 11 órakor, életének 69 ik, boldog házasságának 45 ik évében, rövid szenvedés után jobblétre szenderült. A megboldogult hült tetemei folyó hó 26-án délután 4 órakor fognak a gyászházban: VI. ker. Lehel utca 8/a. szám alatt, az ág. evang. egyház szertartása szerint megáldani

Kimondhatatlan, mérhetetlenül nagy a te boldogságod!

Vajjon Ő nyújtja-e azt neked, Ő, a férj, kinek neje lettél?

Miért hajolsz tágranyilt, aggódó, fájdalmas tekintetű szemmel gyermeked bölcsője fölé? Talán kérdezed: hol maradt a boldogság, a végtelen, határtalan boldogság, melyet lelked sejtett? Az, a mi piczi gyermeked szeméből leled sugárzik, csak csekély része annak! Te pedig teljes, egész, osztatlan boldogságot kerestél és vártál!

Szegény balga nő, te! Egymagad akarod a férfi szívet birni? Tanulj lemondani!! Ő szabad s lekötve csak te vagy! Ha kételkedel: vessd a tekinteted a bölcsőre!

Lemondás!

Mint az ezerfejű Hydra áll előtted a convenientia es mutatja az utat, melyen járnod kell; a szörnyeteg nem kérdi mit szenvedsz, nem törődik életed nyomorúságával! Vér és könnyek jelzik utját és ezen kell haladnod, ha nem akarsz azon sok „erkölcsi halott“ közzé soroztatni, akiket eltapos.

Erköles! Ezt hangoztatja folyton véresen habzó arája és nem gondol arra, hogy

nincs nagyobb erkölcselenség, mint kitépni az ember szívéből és kebléből a természet és Isten szavát.

Te tudod és érzed azt szegény ember, társam! Szived, lényed, minden ized felázad felháborodik ellene! Vajjon le fogod győzni a szörnyet avagy el fogsz-e te is vérzeni, mint elvérzett eddig annyi százezer boldogtalan társaid érczlábaiknak súlyos útése alatt?

Még nagy kebledben a félelem, még nem tudod megtagadni a Molochtól a követelt áldozatot, mindinkább nő lelkedben a boldogság utáni legyőzhetetlen vágy!

Hisz nem vágyad idézi a boldogságot! Eléd jött az hivatalanul, keresetlenül! S végtelen nagy, mély, mérhetetlenül mély a boldogság! Félsz talán kitérni előtte karjaidat?

Elvesztetted a bátorságodat boldognak lenni?

Vagy talán már későn jött a boldogság?

a a kere
ra helye
25 én. Al
né szül.
Ferencz,
dorné, T
Magyar
necny I
ky Zsiga
Thury J
Thury G
Thury A
— A
emberek
szerencs
— a hol
mint a
csak ész
fogni. A
kapáni
legnagyo
jutalem.
1/3 beosz
szerecsé
gény em
szerecsé
ig meg
hát min
tálysorsj
Budapest
rinti, 50
sorsjáték
évi nove
A sorsje
fél 6 K.
K. 50 fi
csétlensé
son. Egy
viselő fe
tön bel
Oroszáz
Bajor N
pen ez
melyen
szony s
meztető
reusztéle
megállit
dorné,
san meg
percig
való vo
vizsgálá
ni, hogy
e még
csabai
baton le
szárolon
száros
ta, hog
mellét
árusító
geszter
sz öt
keletke
gyelme
szonyt
ez me
tett
észrevo
száros
és azt
bot eg
ta vál
jedt a
öt száz
széd.
találta
Rác
műasz
munk
rült
polgár
moltár
való
figyel
zet.
gyaltá
biztos
felszó
120—

a kerepesi uti temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Budapest, 1902. október hó 25-én. Áldás és béke poraira! Thury Jánosné szül. Pozdech Ilona mint neje. Thury Ferencz, Thury Ilona férj. dr. Magyar Nándor, Thury János mint gyermekei. dr. Magyar Nándor, Thury Jánosné szül. Konecsny Ilona mint veje és menyegye. Piliuszky Zsigmond, Jani, Géza, Tibor és Attila. Thury Jani, Mátyás és Ilonka mint unokái. Thury Gábor, özv. Ammer Mihályné szül. Thury Anna mint testvérei.

— A szerencse olyan, mint a lidérc. Az emberek gyarlósága abban tünik ki, hogy szerencséjüket egész életükön át ott keresik — a hol nem találják. A szerencse olyan, mint a lidérc, maga mutatja meg magát, csak észre kell venni. De aztán meg is kell fogni. A meddig a fénye világít, addig kell kapágni utána. A legutóbbi sorsjátékban a legnagyobb nyeresemény. a 600.000 koronás jutalom. a Wolf Hugó bankháza által eladott 3/4 beosztású sorsjegyre eset és így ezen leg szerencsebb főúrsító egyszerre nyolc szegény embert tehetett boldoggá. A hová a szerencse egyszer betette a lábát, ott jó ideig meg is szokott maradni, kísérelje meg hát mindenki szerencséjét és rendeljen osztálysorsjegyet Wolf Hugó bankházában, Budapest, Bálvány-utca 10. Az új sorsjáték, 5000 nyereményel szaporított XI. sorsjáték első osztályának húzása már 1902. évi november hó 20. és 21-én tartatik meg. A sorsjegyek ára: egy egész 12 K., egy fél 6 K., egy negyed 3 K., egy nyolcad 1 K. 50 fillér.

— Elgázolta a vonat. Rémes szerencsétlenség történt az oroshazi vasútállomáson. Egyik vonat elgázolta egy vasuti tisztviselő feleségét, ki irtoztató sérülésébe rögtön belehalt. Szarvas felől délután érkezik Orosházára a 8214. számú személyvonat. Bajer Nándor nyug. pályafelügyelő neje ép pen ez időben haladt keresztül a síneken, melyen a személyvonat robogott. Az asszony süket volt, nem halotta meg a figyelmeztető kiáltásokat s így megtörtént a szerencsétlenség. A vonatot már nem lehetett megállítani s a mozdony elütötte Bajer Nándor, ki a kerek alá került irtoztatóan megcsönkítva maradt a síneken. Nehány percig még élt; az orvosi segítség hiába való volt, nem lehetett életben tartani. A vizsgálatot megindították s ez fogja kideríteni, hogy az elgázolt asszonyon kívül terhel-e még valakit felelősség!

Vidéki hírek.

— Hamis pénz a csabai vásáron. A csabai országos vásár második napján, szombaton letartottattak egy asszony hamis pénz forgalomba hozatala miatt. Az asszony Mészáros Máriának vallotta magát s azt mondta, hogy szentesi illetőségű. A ligeti hid mellett akart sült gesztenyét vásárolni s az árúró asszonnyak öt koronással fizetett. A gesztenyész asszony nem akarta elfogadni az öt koronást; emiatt hangosabb szóváltás keletkezett, ami felhívta a közeli járőr figyelmét. Midőn a csendőrök a szentesi asszonyt kérdőre vonták a hamis pénz miatt, ez még egy öt koronás pénzdarabot eresztett a földre s ráakart lépni. A művelet észrevették s kiderült, hogy ez hamis. Mészáros Máriát kihallgatta a vizsgálóbíró is és azt vallotta hogy a két hamis pénzdarabot egy bárszony nadrágos fiatalemberől kapta váltás közben. A vásárban hamar elterjedt a hír és nem két ötkoronásról, hanem ötszáz hamis ezüst forintosról folyt a szóbeszéd. Az asszonynál még hét ezüst koronást találtak, de ezek nem voltak hamisak.

— Békésmegyei asztalos találmánya. Rácz Sándor öcsödi születésű s illetőségű műasztalos, a puhafának virágokkal meg munkálására vonatkozó találmányát. Sikerült minták kapcsán gyulai asztalos iparos polgártársaink bemutatva, akik arról nagy méltánnyal szóltak. Rácz Sándor életre való találmánya tényleg meg is érdemli a figyelmet méltánylást és az elterjedést.

— Községi tűzbiztosítási szövetkezet. Csaba város legutóbbi gyűlésén tárgyalták a jövő évi költségvetést, s a „tűzbiztosítás” tételénél Szaberényi Zs. Lajos felszólalt s azt mondotta, hogy Csabáról 120—140000 korona megy ki évenként

tűzbiztosítási díjképen egyes társulatokhoz. Ez óriási összeget Csabán lehetne tartani szövetkezes útján. Kérdi, hogy nem lehetne e szövetkezeti alapon községi biztosító társulatot szervezni, mely nem nyereségre dolgozna? — Haan Béla szónok tartja ez eszmét, de ki vihethetennek. — Rosenthal Ignác színtén kihívatlanul tartja a dolgot, míg Fábry Károly helyesli az eszmét, Belezey Rezső pedig egy bizottság kiküldését indítványozza. — Végül azt határozták, hogy a képviselőtestület egy később tartandó gyűlésen újra megvitatják ezt a kérdést.

— Óvónők köre. A békésmegyei óvónők mozgalmát indítottak óvónői kör alakítása végett, melynek keretén belül hathatósabban munkálhatják hivatásuk körébe tartozó és egyéb ügyeket. A Kisdövénylők Országos Egyesülete összerajta ugyan a magyar óvónőket de a gyakorlatban szükségesség bizonyult, hogy vidéki körök is alakuljanak, melyek aztán szoros kapcsolatban álljanak a központtal. Az óvónők Rezey Szilviusz tanfelügyelő buzgalmát és jóindulatát kikérték céljuk támogatására s így nem lehetetlen, hogy nemsokára megtartja alakuló közgyűlését a Békésmegyei Óvónők Köre.

— Nem akart katoná lenni. Sinka József mezőberényi legénynek, kit a sorozó bizottság „tuzlich“-nak jelentett ki, most kellett volna bevonulnia a gyulai 2 ik honvédelmezőredezhez. Fel is szállt Szeghalmón a vonatra, de utközben ugylátszik megmondta a dolgot, mert amidőn a vonat már 2—3 kilométernyire robogott az állomástól, Sinka — teljes bizalommal viselkedve a sárréti viczinális veszélytelenségében — kiugrott a robogó vonatból. De Sinkának a következményekben csak részben volt igazsága mert bár éppenséggel nem szenvedett sérülést az ugrás folytán, a rendőrség hamarosan nyakonszípta a szökevényét és átadta a hatóságoknak.

— Népgyűlés a munkáspénztár érdekében. Köröstarcsán a munkás cselédszély pénztár érdekében népgyűlés volt, mely a község háza tanácstermében folyt le. A népgyűlést Popovics Szilveszter, a békési járás főszolgabírája nyitotta meg; utána beszéltek még Baross Dezső stb. főszolgabíró Petneházy Ferencz köröstarcsai első jegyző és Bányai István tanító. A népgyűlésen körülbelül kétszáz ember vett részt.

— Betiltott egyelet. A miniszterelnök belügyminiszter a békési szocialisták körét, a Földműves munkás egyeletet betiltotta, miután az alapszabályok több pontját nem tartották be s más szabálytalanságokat is követtek el. Popovics Szilveszter, a békési járás főszolgabírája az egyelet vezetősége előtt felolvasta s megmagyarázta a miniszter rendelkezését s kioktatta őket a rendelet betartásának következményeire.

Felöltszerkesztő: SZIKES ANTAL.
Főmunkatárs: PATAKI JÁNOS.

NYILT-TÉR. *)

*) Az e rovatban közlőtekért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Nyilt levél,

a „Békésmegyei Közlöny” t. szerkesztőjének

Lapjának legutóbbi számában közölt „szerkesztői üzenet”-éről tudomást vettem. Ön igen kedves, s kegyes. Egyelőre Önnel szemben mit sem bizonyított. Az illetők ellen rágalmaszástért ügyvéddel a bünvádi feljelentést megtéjttem. A bíróság ítéletével fogok majdan bizonyítani. Hogy az én állítólagos „esetemet” a sarvasi egyháztanács tárgyalta az tény, nem tagadom. De egy „feljelentés” tárgyalni, még nem bevégezt dolog. Honnan veszi Ön magának azt a bátorságot, hogy engem ily nyilvánosan meghurcoljon? Adhat-e nekem akkor kellő elégtételt, ha a vádak alaptalansága bebizonyul? Azt hiszi Ön, hogyha valakit meghurcol és lerántja a sárgaföldig, Ön annak az embernek néhány sorral helyreállíthatja becsületét? A sajtónak nem az a feladata, hogy feljelentéseket, mint megtörtént dolgokat adjon le, de ha a feljelentés

valóan bizonyul, tessék akkor ostorozni. A sajtó nagy hatalom, de nem kontár ember kezében! Hogy egyhangu határozattal mondta ki az egyháztanács ellenem a fegyelmi eljárás megindítását s a felfüggesztést, az lehet. Ugy látszik sarvasi tudósítója igen jól informált ember, talán bizony csak nem az egyháztanács tagja? mert a dolgokat töviről-hegyire igen jól ismeri (?) Ön azt hiszi, hogy az egyháztanácsnak joga van hivatalnokát felfüggesztetni? Ajánlom a zsinati törvényeknek legalább egyszeri átolvasását. Hogy lemondtam mielőtt a vádirat kézbesítetett volna, ezt is rovásomra írja? Hát az az öt-hat elődöm, a ki örménykúti iskolánál viselt állásával éppen úgy tett, mint „szent Pál az oláhokkal!” hát ehhez mit szól? Nem magam vagyok a példa, a ki ettől az iskolától menekültök. Kérdezze meg kérem jól informált (?) sarvasi tudóját igazam van-e. E sok tanító-változásból kifolyólag a rendszeres iskolabjárásról a gyermekek elszoktak, én törvényadta jogomnál szorítottam a gyermekeket az iskolába. Az ismétlő iskolásoknak nem engedtem meg, hogy pipaszóval s bunkósbotl járjanak az iskolába; s ha ez mégis megtörtént, keményen bünteltem; a mi a szülőknek jobban fáj, mint a gyermeknek. Ezért „borultak dühbe” a szülők. Azok a szülők régen „dühbe borultak.” Hét évig küzdöttem velők, annélkül hogy valaki segítségemre jött volna a „felséges nép” ellen.

Egyelőre ennyit mondok. Újlag aljas rágalomnak kell nyilvánítanom „Erdőkölcselen tanító” czim alatt megjelent közleményét. A többit majd elvégezzük ott, ahol még Ön talán nem járt a sajtóbírósnál, s az ily „névtelen” lap tudósítók képéről a felső bírt igyekeznék lehámozni, tehát a viszontlátásig!

Szarvas 1902. okt. 31.

Filyó György,
tanító.

4752/902 ikt. sz.

A sarvasi járás főszolgabírája

Pályázati hirdetés.

Békésvármegye sarvasi járáshoz tartozó Kondoros nagyközségben nyugdíjazás folytán megüresedett első jegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetek, s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1888. I. tcz. 6 §. illetve az 1900: XXII. t.-cz 3 §-ban előirt képesítési-kezt s eddigi alkalmazásukat s erkölcsi viseletüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket f. évi november hó 8-ig bezárólag hozzám annál is inkább adják be, mert a később érkező kérvények figyelembe nem fognak vétetni.

Az első jegyzői állás javadalmazása a következő:

1., törzsfizetés 2000 korona.

2., szabadlakás. E javadalom azonban a községi képviselőtestület 70/902. számú határozatával emeltetett fel 2000 koronára — mivel az eddig 1600 korona, s lótarási átalányban 1000 korona, és szabadlakásból állott — ezen határozat még törvényhatósági jóváhagyást nem nyert.

A választás f. évi november hó 10-én délelőtt 10 órakor Kondoros község közházánál fog megtartatni.

Szarvason, 1902. október 24.

Dr. WIELAND,
főszolgabíró.

Eladó Boltajtó.

Egy teljesen jókarban levő boltajtó jutányos áron eladó. Vevőknek bővebb felvilágosítást nyújt a

Szarvasi Lapok kiadóhivatala.

SZÖLŐOLTVÁNYOK

szokvány minőségben és

európai uemes gyökeres és sima vesszők mélyen leszállított árákon. Oltványok ezre 90—100 frt. Mindenik a legkiválóbb bor- és csemegefajokból, fajisztán, teljes jótállással. Ha a szállítvány a megrendelésnek meg nem felelne, úgy az oda és visszaszállítás költséget, valamint a megrendelő által kifizetett összeget hiány nélkül azonnal visszafizetem. Így mindenki ebbeli szükségletét az én költségemen házához szállítva tekintheti meg.

ÉLŐKERITÉS.

Gieditschia esetetek és magvak. Óriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sövénynövény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívüli csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át, úgy, hogy a bekerített részek teljesen kules-csal zárhatók. Minden rendelkezéshez rajzokkal ellátott útmutató és kezelési utasítás mellékeltek. Bővebb tájékoztatás végett szíves leányomatú díszes árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek, rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kívül egy oly könyvet kap ezzel, ki címét egy levelezőlapon tudatja, mely nincsen az a ház vagy család, ahol annak tartalmát használni nem fordítanak, város, falu, puszta, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is érdekében áll, kik rendelni semmit sem akarnak, mert benne számos olyan közlemények foglaltatnak, melyek mind denkinék nagy szolgálatot tesznek.

Dícszemelék.

Kétéves, óriási jövedelmet biztosító voltánál fogva, ennek tenyésztése majd minden gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Czím: „Ermelléki Első Szőlőoltvány-Telep, Nagy-Kágya u. p. Székelyhid.

Előnyös feltételek mellett ELADÓ a Kossuth utcában a piacztér közelében levő

498. SZÁMU HAZ. Ertekezhetni Pethő Istvánnal.

Kád-fürdő.

A n. é. közönségnek ezennel tudomásul adjuk, hogy Szállodánkban a rendes Artézifürdőn kívül — Gyógyfürdő „Törpefenyőkivonattal is kapható, — mely utóbbi erősítőleg hat a szervezetre és kitűnő hatással van a csuzos és közsvényes bantalmakra.

Teljes tisztelettel:

Garai testvérek,

Árpád szálloda.

Köhögőknek a KAISER-féle

MELL-BONBONT

mint leghatásosabbat ajánlhatom.

2740 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány kimutatja annak biztos sikerét köhögés, rekedtség, hurut és elnyálkásodásnál.

Egy csomag ára 20 és 40 fl.

Szarvason kapható:

BUGYIS ANDOR gyógyszerárában.

